

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝ/ΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ 2, 101 76
Τηλ.: 210-2124331
Fax : 210-5243522

22 ΑΥΓ. 2012

22 ΑΥΓ. 2012

Αθήνα 20-8-2012
Αριθμ. Πρωτ.: 61

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Σύστημα σήμανσης ζώων με ηλεκτρονικά μέσα»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 537/31-7-12

Αιταντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Ε. Ζαρούλια, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας και σύμφωνα με τα στοιχεία που μας προσκόμισε η Διεύθυνση Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων & Εφαρμογών, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία, η οποία είναι δεσμευτική για όλα τα Κράτη-Μέλη, στα μόνα παραγωγικά ζώα στα οποία εφαρμόζεται η ηλεκτρονική σήμανση είναι τα αιγοπρόβατα (Καν. 21/2004).

Ωστόσο, κανένα από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την ηλεκτρονική σήμανση του εν λόγω ζωικού κεφαλαίου δεν είναι εμφυτεύσιμο. Πρόκειται για ενδοστομαχικούς βώλους, που τοποθετούνται στα ζώα με την οδό της φυσικής κατάποσης, καθώς επίσης και ηλεκτρονικά ενώτια, που τοποθετούνται στο αυτί του ζώου, με την ίδια διαδικασία που τοποθετείται το συμβατικό ενώτιο, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από την ΚΥΑ 134167/12.5.2012.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει θεσπίσει σε εθνικό επίπεδο τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εγκατάσταση του συστήματος σήμανσης και καταγραφής των αιγοπροβάτων. Στο πλαίσιο, λοιπόν, της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, συγκεκριμένα προβλέπεται:

- Η υποχρεωτική εφαρμογή της ηλεκτρονικής σήμανσης στην εθνική επικράτεια μόνο σε ζώα ηλικίας μεγαλύτερης των έξι (6) μηνών, εφόσον δεν αποτελούν αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου ή εξαγωγής σε Τρίτη Χώρα και
- Η δυνατότητα χρήσης του ηλεκτρονικού ενωτίου αντί του ενδοστομαχικού βώλου.

Για την εξασφάλιση υψηλών προτύπων υγείας των ζώων και της ασφάλειας των τροφίμων, ο Καν. (ΕΚ) 21/2004, έχει εισάγει την αρχή της ατομικής ιχνηλασιμότητας των αιγοπροβάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι ισχύουσες αλλά και μελλοντικές απαιτήσεις ενός συστήματος αναγνώρισης. Με την ηλεκτρονική σήμανση των αιγοπροβάτων επιτυγχάνεται :

- Η διευκόλυνση της διαχείρισης μεγάλου αριθμού ζώων, διεκπεραίωσης διοικητικών διαδικασιών και συμπλήρωσης εγγράφων,
- Ο περιορισμός σφαλμάτων,
- Η αυτοματοποίηση ανάγνωσης ατομικών κωδικών των ζώων απ' ευθείας από συστήματα επεξεργασίας δεδομένων,
- Η διασύνδεση των δεδομένων αναγνώρισης των ζώων με παραμέτρους παραγωγικότητας και προσαρμογή τους στα συστήματα διαχείρισης των εκτροφών,
- Ο περιορισμός της δυνατότητας παραποίησης ή δόλιου χειρισμού της ταυτότητας του ζώου.

Η μη συμμόρφωση των κτηνοτρόφων στις απαιτήσεις που προβλέπει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία (ενιαίο σύστημα σήμανσης και καταγραφής ζωικού κεφαλαίου και πρόβλεψη κυρώσεων) θα είχε ως αποτέλεσμα :

- Να παραμένει έκθετη η χώρα, ως μη συμμορφούμενη στις διατάξεις, της ενωσιακής νομοθεσίας που αφορούν ουσιαστικά στην ηλεκτρονική σήμανση των αιγοπροβάτων που γεννήθηκαν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2010 και
- Να είναι αδύνατη η εξομάλυνση και η ρύθμιση της ελληνικής αγοράς όσον αφορά στα ηλεκτρονικά μέσα σήμανσης, με αποτέλεσμα να παραμένουν ευάλωτοι οι κτηνοτρόφοι σε φαινόμενα παραπληροφόρησης και πιθανά υπερκοστολόγησης του απαιτούμενου εξοπλισμού.

Επισημαίνεται ότι, η ηλεκτρονική σήμανση των αιγοπροβάτων αποτελεί τον πλέον ασφαλή και αξιόπιστο τρόπο αναγνώρισης των ζώων και εξασφαλίζει την ιχνηλασιμότητα, δηλαδή τον ταχύτερο και ακριβή εντοπισμό των ζώων και των εκμεταλλεύσεων προέλευσης ή/και διέλευσής τους, (π.χ. σε περιπτώσεις ζωνοδόσων ή ζωοανθρωπονόσων), τον καλύτερο έλεγχο των μετακινήσεών τους και την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των υγειονομικών προγραμμάτων. Επιπλέον, σημειώνεται ότι η συμμόρφωση των παραγωγών στους Ενωσιακούς Κανόνες αναγνώρισης και καταγραφής αποτελεί Κανονιστική απαίτηση για την καταβολή κάθε είδους ενίσχυσης, καθώς και απαραίτητη προϋπόθεση για τη διακίνησή τους εντός και εκτός της επικράτειας.

Σε ότι αφορά στην ασφάλεια της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας, επισημαίνεται ότι η ηλεκτρονική σήμανση βασίζεται στην τεχνολογία της ραδιοσυχνικής αναγνώρισης (RFID), γνωστής από τη δεκαετία του '70, που λειτουργεί σε χαμηλές συχνότητες του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος και σε πολύ μικρές αποστάσεις, διαβιβάζοντας δεδομένα μεταξύ παθητικών

πομποδεκτών. Η εν λόγω τεχνολογία χρησιμοποιείται ευρέως σε μεγάλο αριθμό εφαρμογών στην καθημερινότητα του σύγχρονου ανθρώπου (π.χ. ταξιδιωτικά έγγραφα, περικάρπια ασθενών με νόσο Alzheimer και άλλες βιοιατρικές εφαρμογές, συστήματα είσπραξης διοδίων κ.ά.) και ουδεμία ένδειξη υφίσταται για την πρόκληση τυχόν παρενεργειών σε ότι αφορά στην υγεία των ζώων και στην υγιεινή των παραγόμενων προϊόντων ζωικής προέλευσης.

Σχετικά με την ασφάλεια της τοποθέτησης των συσκευών ηλεκτρονικής σήμανσης στα αιγοπρόβατα, σημειώνεται ότι:

- Η εφαρμογή των ηλεκτρονικών ενωτίων δεν προϋποθέτει ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις και δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά από τη διαδικασία εφαρμογής των συμβατικών ενωτίων, με την οποία η πλειονότητα των κτηνοτρόφων είναι εξοικειωμένοι, καθώς την εφαρμόζουν επιτυχώς αρκετά χρόνια και
- Όπως καταγράφεται στη διεθνή βιβλιογραφία, η τοποθέτηση των ηλεκτρονικών ενδοστομαχικών βόλων είναι ασφαλής, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις που αφορούν στην ηλικία του ζώου κατά την τοποθέτηση, τον τύπο του χρησιμοποιούμενου βόλου και στην τήρηση των οδηγιών ορθής πρακτικής κατά την εφαρμογή του βόλου.

Οι ανωτέρω πληροφορίες έχουν κοινοποιηθεί από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) στις περιφερειακές κτηνιατρικές υπηρεσίες και είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Aigoprodata/odologies_topot_hetisis_stomatikon_Bolon.pdf.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΑΑΤ, έχουν παραγγελθεί από τους Έλληνες αιγοπροβατοτρόφους, περίπου, 1.500.000 ηλεκτρονικά μέσα σήμανσης, ο μεγαλύτερος όγκος των οποίων αφορά σε ηλεκτρονικά ενώτια.

Αναφορικά με τα ζώα συντροφιάς, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 998/2003 «για τους υγειονομικούς όρους που εφαρμόζονται στις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς και για την τροποποίηση της οδηγίας 92/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου», η χρησιμοποίηση ενέσιμου πομποδέκτη (microchip) για τη σήμανση των σκύλων και γατών αποτελεί αποδεκτή μέθοδο για την αναγνώριση των ζώων συντροφιάς.

Ο πομποδέκτης αυτός πρέπει να συμμορφώνεται με το πρότυπο ISO11784 ή προς το Παράρτημα Α' του προτύπου ISO11785 και βασίζεται στην τεχνολογία της ραδιοσυχνικής αναγνώρισης (RFID), που λειτουργεί σε χαμηλές συχνότητες του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος.

Σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία και συγκριτικά με τον υπερβολικά μεγάλο αριθμό των microchip, που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη σήμανση των σκύλων και των γατών :

- Η μέθοδος αυτή είναι η πλέον κοινή, ασφαλής, ανώδυνη, εύκολη στην εφαρμογή της, έχει μόνιμο μη εξαλειφόμενο αποτέλεσμα, ενώ δεν είναι ευάλωτη σε δόλιο χειρισμό ή σε αντίξοες περιβαλλοντικές συνθήκες,
- Οι ανεπιθύμητες αντιδράσεις που έχουν αναφερθεί (από τις επαγγελματικές οργανώσεις των κτηνιάτρων του Ηνωμένου Βασιλείου κι άλλων ευρωπαϊκών κρατών), είναι περιπτώσεις μετανάστευσης του μέσου σήμανσης (89 αναφορές), πλήρης απώλεια του μέσου από το σώμα του ζώου (35 αναφορές) και λειτουργικές αστοχίες του μέσου (15 αναφορές),
- Ο μηχανισμός της καρκινογένεσης που έχει αναπτυχθεί σε μεμονωμένες περιπτώσεις σκύλων και γατών αποδίδεται αφενός στο χρόνιο ερεθισμό που προκαλείται τόσο από την υποδόρια εισαγωγή του ξένου σώματος (και του εξωτερικού βιο-υάλου που το περιβάλλει), όσο και από τις αρκετά επαναλαμβανόμενες υποδόριες εγχύσεις αντιλυσσικού εμβολιασμού (και του αλουμινίου που αποτελεί ένα από τα έκδοχα του εν λόγω εμβολίου, το οποίο προκαλεί τοπικές φλεγμονώδεις αντιδράσεις), που πραγματοποιήθηκαν στην ίδια σωματική περιοχή, των ζώων αυτών τόσο στο συγκεκριμένο περιστατικό νεοπλασματικής ανάπτυξης σε σκύλο όσο σε περιστατικό ινοσαρκώματος σε γάτα,
- Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η πρωταρχική αιτία της νεοπλασματικής ανάπτυξης, στις παραπάνω περιπτώσεις και η σχέση αιτίας - αποτελέσματος μεταξύ της υποδόριας έγχυσης (στην περίπτωση των υποδόριων εγχύσεων κατά την τοποθέτηση των microchip και των εμβολιασμών), και του σαρκώματος, γι' αυτό απαιτείται περαιτέρω επιστημονική έρευνα.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, η ηλεκτρονική σήμανση των σκύλων και γατών είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 998/2003. Επίσης, επειδή στη χώρα μας το πρόβλημα των αδέσποτων ζώων συντροφιάς είναι ιδιαίτερα σοβαρό και κρίσιμο, η ηλεκτρονική σήμανση έχει θεσπιστεί εκτός από τα δεσποζόμενα και για τα αδέσποτα ζώα, σύμφωνα με τον Ν. 4039/2012.

Η χρήση ενιαίου συστήματος σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και η πρόβλεψη κυρώσεων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που κατέχουν μόνιμα ή προσωρινά ζώα συντροφιάς, αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα για τον έλεγχο του πληθυσμού των δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς και των παραγόντων εκείνων που επηρεάζουν τον πληθυσμό αυτό και αφορά στον αριθμό των εκτρεφόμενων και πωλούμενων ζώων της κατηγορίας αυτής, παρέχοντας προστασία στον ιδιοκτήτη των ζώων αλλά και στα ίδια τα ζώα, από την κλοπή, την εγκατάλειψη, την παράνομη διακίνηση, εκτροφή και πώλησή τους.

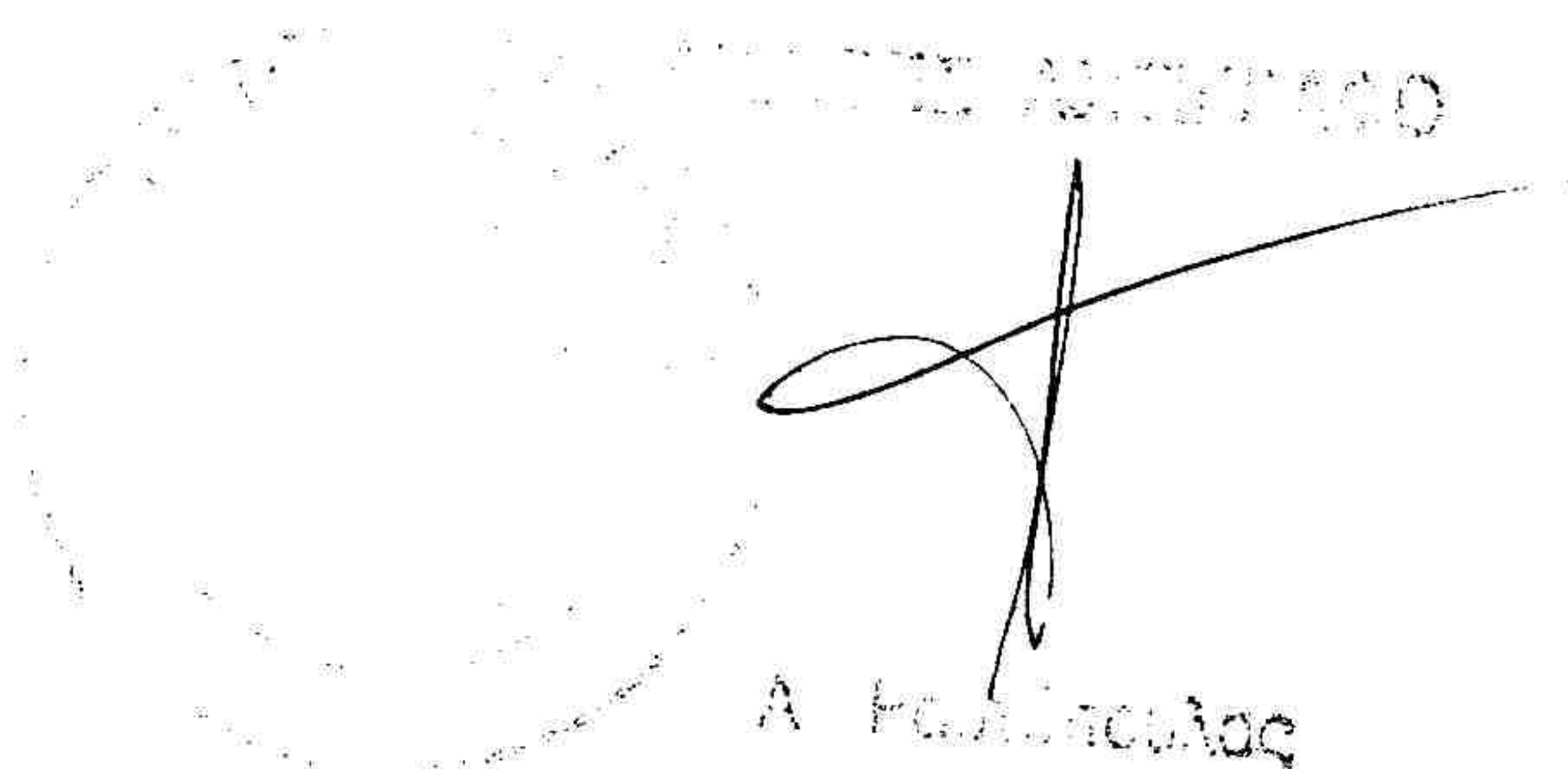
Ωστόσο, προκειμένου να ελαφρυνθούν οικονομικά οι ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες και τα φιλοζωικά σωματεία, επιβαρυνόμενοι μόνο το κόστος του microchip, έχει προβλεφθεί και η πιστοποίηση κτηνιάτρων των Δήμων, των Διαδημοτικών Κέντρων, των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, αλλά και των Κτηνιάτρων των φιλοζωικών σωματείων, για να σημάνουν και στη συνέχεια να καταγράψουν στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, που έχει δημιουργηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου (άρθρο 4 του Ν. 4039/2012).

Τα στοιχεία των σημασμένων και καταγραμμένων ζώων συντροφιάς διατηρεί ο Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος και θα πρέπει να διατεθούν στο ΥΠΑΑΤ για να δημιουργηθεί μια ομοιογενής, αξιόπιστη και λειτουργική βάση δεδομένων.

Κατόπιν των ανωτέρω, είναι προφανές ότι δεν είναι δυνατή η εξαίρεση από τη σήμανση με ηλεκτρονικά μέσα, διότι αυτό θα υπονόμει το σύστημα ιχνηλασιμότητας των ζώων, με επιπτώσεις στον έλεγχο του πληθυσμού των ζώων συντροφιάς, αλλά και των δραστηριοτήτων που βασίζονται στη χρησιμοποίηση των ζώων αυτών τόσο για εμπορικούς όσο και μη εμπορικούς σκοπούς στη χώρα μας.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Α. Χαράκοπουλος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Εσωτερικών – Γρ. κ. Υπουργού
2. Υπ. Οικονομικών – Γρ. κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κα Ε. Ζαρούλια